

NOTAT

2022-11584

Appendiks 2.2.a: Oversigt over strategiske indspil fra erhvervshusenes bestyrelser

Dette appendiks uddyber erhvervshusbestyrelsernes strategiske indspil fra oversigten i bilag 2.2.3. I appendiks 2.2.b fremgår erhvervshusenes oprindelige indspil.

Klyngeindsats

Erhvervshusene giver generelt udtryk for, at der eksisterer et stort potentiale i klyngeorganisationerne og deres centrale rolle i at øge innovationen hos de danske SMV'er.

Finansiering

Generelt efterspørges større fleksibilitet i de tildelte midler. Konkret efterspørger flere erhvervshuse basisfinansiering med færre bindinger end EU-midlerne. Der til efterspørges også mindre og fleksible puljer, der fx kan understøtte innovationssamarbejde inden for spirende områder, der er opstået organisk på tværs af eksisterende klyngeafgrænsninger. Fleksible og tværgående puljer kan understøttes yderligere, hvis det prioriteres af bestyrelsen, men efterspørgslen rummes i et vist omfang allerede under erhvervsfyrtårnene, hvor flere aktører arbejder på tværs af mindre områder som fx CCUS.

Klyngernes tilgængelighed og synlighed

Størstedelen af erhvervshusene efterspørger i højere grad lokal tilgængelighed og synlighed af klyngeorganisationernes aktiviteter. Hertil foreslår Erhvervshus Sjælland specifikt, at bestyrelsen stiller krav om, at flere klyngeorganisationer har hovedsæde i Region Sjælland. Erhvervshus Nordjylland efterspørger større regional forankring ved fx regionale medarbejdere eller et formaliseret samarbejde mellem erhvervshuse, klyngeorganisationer og private virksomheder i udmøntningen.

Klyngeindsatsen er landsdækkende, og klyngeorganisationerne underlægges forventning om at være relevante og tilgængelige for deres målgruppe i hele landet i tråd med bestyrelsens strategi, uanset hvor de ligger fysisk placeret. Det vurderes ikke hensigtsmæssigt at indføre krav til bestemte lokationer for klyngeorganisationerne, da det vil svække deres muligheder for økonomisk bæredygtighed markant.

ERHVERVSSTYRELSEN

Vejlsøvej 29
8600 Silkeborg

Tlf. 35 29 17 00
CVR-nr 10 15 08 17
E-post de@erst.dk
www.erst.dk

ERHVERVSMINISTERIET

Klyngernes fokus

Erhvervshusene efterspørger generelt et større fokus på innovationsprojekter, der går på tværs af klyngeorganisationer, men som også i højere grad inddrager videninstitutioner og private virksomheder. Konkret foreslår Erhvervshus Midtjylland en voucherordning med fokus på innovationsdrevne processer, mens erhvervshusfilialen på Bornholm efterspørger et større fokus på produktinnovation og forretningsmodelinnovation. Fokus på samarbejdsbaserede innovationsprojekter, innovationsdrevne processer samt produktinnovation og forretningsmodelinnovation indgår allerede i den nuværende klyngeindsats eller forventes at indgå i den kommende.

Erhvervshus Midtjylland efterspørger en indsats, der kan modne virksomheder frem mod konkret innovation. Selvom Regionalfondsmidlerne kan støtte lave niveauer af innovation, er det samtidig et krav, at resultatet af indsatsen skal kunne måles ved konkret implementeret innovation. En sådan indsats kan evt. indgå i kommende støtte til klyngeorganisationernes styrkelse af deres økosystemer.

Social inklusion

Erhvervshusene fremfører generelt, at der er behov for at investere i tiltrækning, fastholdelse og substitution af arbejdskraft.

Inklusion og substitution

Erhvervshusene ser alle muligheder i at øge arbejdsstyrken gennem social inklusion og substitution af arbejdskraft. Specifikt foreslås det fx at styrke social inklusion, hvilket bl.a. kan ske ved at koble indsatsen til turismebranchen, ved at fokusere på at skabe inkluderende arbejdspladser og ved at give økonomisk kompensation til virksomheder, som ansætter socialt udsatte. Koblingen mellem social inklusion og specifikke brancher samt inkluderende arbejdspladser stemmer overens med den planlagte annoncering under Investeringsplan 2024. Deltager-virksomheder kan i dag få tilskud til medarbejdertimer til fx en mentor-ordning for socialt udsatte, men egentlig økonomisk kompensation ligger uden for EU-programmets rammer.

Erhvervshusene ser samtidig muligheder i at øge arbejdsstyrken gennem substitution ved at styrke mulighederne for at opdele arbejdsopgaverne i mindre dele, som kan udføres af efterlønnere, seniorer, fleksjobbere og andre, hvor målet ikke er at få borgeren i fuld beskæftigelse. Disse perspektiver forventes at indgå i den kommende annoncering.

Tiltrækning og fastholdelse

Flere erhvervshuse foreslår, at der fokuseres på tiltrækning af international arbejdskraft, hvortil filialen på Bornholm også har fokus på dansk arbejdskraft fra andre regioner. Der lægges ikke op til at imødekomme forslaget i Investeringsplan 2024, da der ikke refterer flere midler til tiltrækningsindsatser i Socialfonden Plus, og bestyrelsens DEM vurderes bedre anvendt andetsteds. Efterspørgslen imødekommes dog i nogen grad i det eksisterende projekt ”Kompetencer til et grønt DK”, som bestyrelsen har støtte med ca. 40 mio. kr., og som

gennemføres til og med 2025. Erhvervshusene efterspørger samtidig fokus på fastholdelse af studerende på de mest efterspurgte uddannelser for at øge arbejdsudbuddet med de rette kompetencer. Forslaget vil være svært at imødekomme, da det ligger uden for rammerne af Socialfondens fokus på social inklusion, men det kan overvejes til en fremtidig annoncering inden for indsatsområdet for Formel Uddannelse.

Bred koordinering

Erhvervshusene ønsker at styrke koblingen mellem erhvervsfremme-, beskæftigelses- og uddannelsesaktører for at sikre den nødvendige balance mellem behov og kapacitet på arbejdskraftsområdet. Konkret foreslås full-service indsatser og krav om partnerskaber mellem flere typer aktører i indsatser samt øget fokus på praktikforløb mhp. afklaring af job- og uddannelsesmuligheder for unge. Idébeskrivelsen til den kommende indsats, der understøtter kvalificeret arbejdskraft, stiller på nuværende tidspunkt ikke krav til ansøger om partnerskab/konsortium, men udvælgelseskriterierne lægger vægt på et relevant geografisk bredt partnerskab, jf. bilag 3.2.2. I praksis består inklusionsindsatserne typisk af et samarbejde mellem erhvervsfremme- (fx erhvervshuse eller lokal erhvervsservice), beskæftigelses- (jobcenter/kommune) og uddannelsessystemet (fx erhvervs- og akademiskoler).

Udvikling af turismeområder

Bestyrelsens udmøntning til udvikling af turismeområder i Investeringsplan 2024 følger op på en tilsvarende investering foretaget i Investeringsplan 2023.

Levende miljøer hele året

Udmøntningen af midler skal være med til at gøre områderne attraktive for gæster, men også for at tiltrække virksomheder og arbejdskraft. Erhvervshusene fremhæver således, at der bør være fokus på destinationsudvikling fremfor turismeudvikling alene. Regionalfondsprogrammet har fokus på fysisk udvikling af turismeområder, men infrastrukturinvesteringerne vil komme både gæster og borgere til gavn, hvilket også allerede har været en del af den første annoncering af midlerne i 2023, ligesom det også forventes i næste annonceringsrunde. Der ønskes desuden mulighed for og tid til at realisere de store og langsigtede potentialer, der er forbundet med at udvikle fysisk infrastruktur. Dette kan sikres gennem krav om, at projekter skal understøtte politisk vedtagne strategier og udviklingsplaner, som udstikker retningen på længere sigt.

Finansiering

Der er et ønske fra flere erhvervshuse om at foretage udmøntningen af midler til udvikling af turismeområder så sent på året som muligt – gerne i fjerde kvartal. For nuværende planlægges udmøntningen af anden runde af midlerne, der skal støtte udviklingen af turismeområder, at ligge sent i 2024 – med tanke på udmøntningen af første runde i november 2023. Dette også af hensyn til, at projekterne skal kunne nå at blive gennemført inden programperiodens udløb. Erhvervshus Sjælland pointerer, at kravet om et minimumsbudget på 20 mio. kr. i første runde har afholdt flere sjællandske aktører fra at søge. En evaluering af første runde forventes gennemført umiddelbart efter annonceringens afslutning, hvor kravet om minimumsbudget også evalueres. Annonceringen har dog

modtaget 27 ansøgninger, herunder 7 fra sjællandske aktører. Der er sat krav om minimumsbudget i ansøgningerne, fordi indsatsen skal understøtte en strukturel transformation af et område, som skal bidrage til at tiltrække private investeringer. Bestyrelsen kan forholde sig til et lignende krav ifm. behandling af idébeskrivelsen, hvilket forventes forelagt på møde i april 2024.

Udvikling af tilbuddene

Erhvervshusene pointerer, at de seneste år har været hårde ved turismebranchen, hvorfor et samlet kvalitetsløft vil fremme tiltrækningen af udenlandske turister. Vigtigheden af at tænke digital infrastruktur, grønne løsninger og teknologisk udvikling ind i turismevirksomhedernes forretningsmodeller understreges. Udviklingen af turismevirksomhederne ifm. udvikling af turismeområder er vigtig, men det er dog ikke muligt indenfor regionalfondsprogrammets (prioritet 3) rammer at støtte virksomhedsudvikling/-rådgivning. Indsatserne kan ifølge regionalfondsprogrammet til gengæld godt omfatte digitalisering, hvis det er en integreret del af – eller nødvendigt for – at udløse potentialet i den fysiske investering, ligesom klimasikring og bæredygtige hensyn til miljøet også er omfattet, hvilket bestyrelsen kan forholde sig til i næste annonceringsrunde i 2024.

Lokale og tværgående turismeprojekter

Bestyrelsen råder over den årlige finanslovsbestemte pulje for lokale og tværgående turismeprojekter, hvoraf størstedelen af midlerne kun kan ansøges af destinationsselskaberne.

Erhvervsturisme

Flere erhvervshuse efterspørger, at erhvervsturismeindsatsen i højere grad bliver koblet sammen med andre dele af erhvervsfremmeindsatsen, herunder fx andre brancher, videninstitutioner, kvalificeret arbejdskraft og erhvervsfyrtårnene. En større kobling til andre aktører og indsatser kan imødekommes inden for puljens rammer, om end det vil kræve samarbejde med eller forankring hos et eller flere destinationsselskaber under hensyntagen til arbejdsdeling, kerneopgaver mv. Bestyrelsen kan forholde sig til det i forbindelse med idébeskrivelsen, som drøftes på mødet i februar 2024. Turismevirksomheder kan også søge midler under fx Virksomhedsprogrammet og Iværksætterprogrammet på lige fod med andre SMV'er.

Indsatsens indhold

Erhvervshusenes erfaringer med muligheden for støtte til national markedsføring af turismedestinationerne er generelt positive. Det bemærkes, at bestyrelsen hidtil kun undtagelsesvist har støttet national markedsføring under COVID-19 – og dette kun i ét samlet projekt på tværs af alle aktører. Markedsføring foreslås dog fortsat at være en del af bestyrelsens udviklingsspor, og prioriteringen kan drøftes som led i idébeskrivelsen. Derudover efterspørger en styrkelse af muligheden for offentlig-private partnerskaber, der vil kunne tiltrække større videnskongresser og andre events til gavn for både turismeerhvervet og de regionale styrkepositioner. Dette vil også sætte fokus på samarbejder med klynger, erhvervsfyrtårne mv. Afvikling af events har dog historisk ikke været støttet af DEB, til gengæld har udvikling af events været støttet.

Forslag til øvrige investeringer

Erhvervshusene efterspørger, at bestyrelsen finansierer videreførelse af de fem danske European Digital Innovation Hubs (EDIH). Konkret forventes EU at påbegynde forhandling om et nyt arbejdsprogram, der rummer forlængelse af EDIH'erne i ultimo 2023. I første omgang skal EDIH'erne efter planen køre i en periode på op til syv år, hvoraf bestyrelsen har medfinansieret etableringen af de danske hubs for de første tre år. Grundet forsinkelse af godkendelsesprocessen har projekterne forskudt løbetid, hvorfor EU endnu ikke har fastlagt videreførelsen af EDIH'erne. Derfor er det for tidligt at vurdere potentiale og relevans af evt. videreførelse af bestyrelsens medfinansiering. Den forskudte løbetid har samtidig forsinket realiseringen af EDIH'ernes resultatskabelse, der bør ligge til grund for en evt. refinansiering.

Flere erhvervshuse efterspørger midler til bred kompetenceudvikling af både ledere og ansatte og et større fokus på SMV'ernes egen investering i kompetenceudvikling for at sikre de nødvendige kompetencer på lang sigt. Erhvervshus Nordjylland har anbefalet, at der afsættes midler til en indsats, hvor flere fagligheder kan sammensættes. Alternativt efterspørger de flere midler til SMV:Pro under Virksomhedsprogrammet, og at der prioriteres midler til en særlig kompetenceindsats over for ledelser og bestyrelser, der kan skabe større tryghed ved risikobetonede investeringer og innovation hos virksomheder.

Erhvervshus Sydjylland ønsker, at der fortsat er tilbud, der kan understøtte, at virksomheder bliver bedre til at omstille sig hurtigt og optimalt, og at der er et styrket fokus på automatisering og optag af nye teknologier, og konkret at investering i SMV'ernes konkurrenceevne prioriteres. Erhvervshus Hovedstaden ønsker, at der afsættes midler til at indgå i samarbejder over grænser, der kan understøtte internationalisering af startups og SMV'er og fremme danske styrkepositioner.

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse afsatte i november 2022 350 mio. kr. til videreførelse af Virksomhedsprogrammets fem oprindelige spor og yderligere ca. 80 mio. kr. til SMV:Grønne Kompetencer. Programmet rummer allerede en stor del af de behov, erhvervshusene påpeger ovenfor. Det bemærkes herunder, at SMV:Grønne Kompetencer giver mulighed for at kompetenceudvikle både ledere, medarbejdere og bestyrelser. Rammerne for kompetenceudviklingen i SMV:Grønne kompetencer er brede, idet fokus dog skal være på grøn omstilling. Også SMV:Vækstpilot bidrager til kompetenceløft i SMV'er, mens SMV:Pro giver SMV'erne mulighed for at få professionel sparring om organisationsudvikling og ledelse mv. Derudover er der gode muligheder for SMV'erne til at søge midler under Virksomhedsprogrammet øvrige spor til automatisering, optag af nye teknologier og grøn og digital omstilling. Desuden har SMV'erne mulighed for at søge tilskud i de erhvervsrettede dele af EU's Interreg-programmer, der understøtter grænseoverskridende samarbejder.